

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้น จากการสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มตัวอย่าง การสำรวจตรวจวัดด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน การสังเกตการณ์ และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกในกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพหัตถกรรม เมื่อทราบข้อมูลเบื้องต้นของผู้ประกอบอาชีพของกลุ่มผู้ที่ประกอบอาชีพต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของลักษณะของงาน ระดับพื้นฐานความรู้ สภาพสิ่งแวดล้อมของการทำงาน และสภาพปัญหาผลกระทบต่อสุขภาพที่เกิดขึ้นจากการทำงาน ซึ่งหลังจากการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อทำความเข้าใจในบริบทของการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตในการประกอบอาชีพแล้ว ได้มีการเตรียมชุมชน และนัดหมายผู้ประกอบการอาชีพเพื่อกำหนดวันเวลา และเข้าร่วมการประชุมที่ได้จัดขึ้น โดยได้มีการดำเนินการในกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพแต่ละกลุ่มอาชีพครบทั้ง 2 กลุ่มอาชีพ โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ประการแรกก็เพื่อให้ผู้ประกอบการอาชีพได้ตระหนักในสภาพปัญหาปัจจุบันทางด้านสุขภาพ (อาชีวอนามัยและความปลอดภัย) ที่เกิดจากการประกอบอาชีพหัตถกรรมหรืองานนอกระบบในปัจจุบัน ประการที่สองเพื่อให้ผู้ประกอบการอาชีพสามารถวิเคราะห์งานเพื่อความปลอดภัย (Job Safety Analysis) ตามขั้นตอนในการทำงาน (การผลิตตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นขั้นตอนการทำผลิตภัณฑ์) โดยการวิเคราะห์ตัวปัญหาสุขภาพหรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอนการทำงาน พร้อมทั้งวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา รวมทั้งมาตรการในการแก้ไขและป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการทำงาน และประการสุดท้ายก็เพื่อหาความต้องการและแนวคิดในกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพหัตถกรรมที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการและการใช้รูปแบบการเรียนรู้และการแก้ปัญหาทางด้านอาชีวอนามัยแบบมีส่วนร่วมในกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพ โดยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของประชากรที่ศึกษา

4.1.1 เพศและอายุ

ประชาชนที่ประกอบอาชีพหัตถกรรมบ้านทรงไทยจำลอง จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 85 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 15 ส่วนจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน ที่ประกอบอาชีพหัตถกรรมเรือจำลอง พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย เช่นเดียวกับหัตถกรรมบ้านทรงไทยจำลอง คิดเป็นร้อยละ 80 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 20 (ตารางที่ 4.1)

เมื่อแบ่งตามกลุ่มอายุแล้ว ประชาชนที่ประกอบอาชีพหัตถกรรมบ้านทรงไทยจำลอง ส่วนใหญ่จะมีอายุอยู่ในช่วง 40-44 ปี คิดเป็นร้อยละ 55 ที่เหลือจะกระจายตามช่วงอายุต่างๆ ส่วนหัตถกรรมเรือจำลอง พบว่าส่วนใหญ่จะมีอายุในช่วง 45-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 30 รองลงมาจะมีอายุช่วง 35-39 ปี และ 54 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 25 ที่เหลือจะกระจายตามช่วงอายุต่างๆ (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.1 แสดงถึงเพศของผู้ประกอบอาชีพหัตถกรรมที่ศึกษา

เพศ	กลุ่มอาชีพ (100%)		รวม (100%)
	หัตถกรรมบ้านทรงไทยจำลอง	หัตถกรรมเรือจำลอง	
ชาย	17(85)	16(80)	33(82.50)
หญิง	3(15)	4(20)	7(17.50)
รวม	20(100)	20(100)	40(100)

ตารางที่ 4.2 แสดงถึงอายุของผู้ประกอบอาชีพหัตถกรรมที่ศึกษา

อายุ	กลุ่มอาชีพ (100%)		รวม (100%)
	หัตถกรรมบ้านทรงไทยจำลอง	หัตถกรรมเรือจำลอง	
15-19	-	-	-
20-24	-	-	-
25-29	-	3(15)	3(7.50)
30-34	-	1(5)	1(2.50)
35-39	2(10)	5(25)	7(17.50)
40-44	11(55)	-	11(27.50)
45-49	2(10)	6(30)	8(20)
50-54	3(15)	-	3(7.50)
54 ปีขึ้นไป	2(10)	5(25)	7(17.50)
รวม	20(100)	20(100)	40(100)

4.1.2 สถานภาพการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

ประชาชนที่ประกอบอาชีพหัตถกรรมบ้านทรงไทยจำลอง และหัตถกรรมเรือจำลองส่วนใหญ่จะมีการศึกษาระดับอาชีวศึกษา คิดเป็นร้อยละ 55, 35 ตามลำดับ (ตามตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3 แสดงสถานภาพการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

ระดับการศึกษา	กลุ่มอาชีพ (100%)		รวม (100%)
	หัตถกรรมบ้านทรงไทยจำลอง	หัตถกรรมเรือจำลอง	
ไม่ได้เรียน	2(10)	-	2(5)
ประถมศึกษา	2(10)	2(10)	4(10)
มัธยมศึกษา	-	-	-
อาชีวศึกษา	11(55)	7(35)	18(45)
ปริญญาตรี	1(5)	-	1(2.50)
สูงกว่าปริญญาตรี	-	-	-
รวม	20(100)	20(100)	40(100)

4.2 ปัญหาสุขภาพจากการทำงาน

4.2.1 การเจ็บป่วยหรือโรคจากการทำงาน

อาการเจ็บป่วยหรือโรคที่เกิดจากการประกอบอาชีพหัตถกรรมทั้งสองอาชีพที่ศึกษานี้ พบว่าในหัตถกรรมบ้านทรงไทยจำลอง ผู้ประกอบอาชีพนี้ทุกคนมีปัญหาที่เจ็บป่วยที่เกิดจากการทำงานที่ทำอยู่ในปัจจุบัน โดยส่วนใหญ่มีโรคที่เกิดจากการทำงาน 2 อาการ คิดเป็นร้อยละ 65 ส่วนหัตถกรรมเรือจำลองส่วนใหญ่มีปัญหาที่เจ็บป่วยที่เกิดจากการทำงานที่ทำอยู่ในปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 85 โดยส่วนใหญ่มีโรคที่เกิดจากการทำงาน 2 อาการ คิดเป็นร้อยละ 45 (ตาราง ที่ 4.4-4.5)

ผู้ประกอบอาชีพทั้งสองมีอาการเจ็บป่วยอยู่ในปัจจุบันโดยมีอาการต่างๆ คือ ปวดต้นคอ ปวดไหล่ ปวดหลัง ปวดแขน ปวดเอว ปวดเข่า ปวดขา ปวดเมื่อยทั้งตัว แสบตา ปวดตา ตาพร่า คันที่ผิวหนัง เจ็บ แสบจมูก ปวดศีรษะ อ่อนเพลีย ในหัตถกรรมบ้านทรงไทยจำลอง มีอาการเจ็บป่วยที่พบมากที่สุดคือ อาการปวดหลัง คิดเป็นร้อยละ 90 ส่วนใหญ่อาการอยู่ในขั้นไม่รุนแรง คิดเป็นร้อยละ 55 อาการอยู่ในขั้นรุนแรงปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 25 และอาการอยู่ในขั้นรุนแรงมาก คิดเป็นร้อยละ 10 เมื่อเกิดอาการแล้วหยุดพักแล้วส่วนใหญ่จะหายไปเอง คิดเป็นร้อยละ 55 หยุดพักแล้วไม่หาย คิดเป็นร้อยละ 35 นอกจากนั้นยังพบว่าอาการเจ็บป่วยที่พบบรองลงมาคือ อาการปวดตา และปวดเอว คิดเป็นร้อยละ 55, 50 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.6) ส่วนในหัตถกรรมเรือจำลอง มีอาการเจ็บป่วยที่พบมากที่สุดคือ อาการปวดเอว คิดเป็นร้อยละ 85 ส่วนใหญ่อาการอยู่ในขั้นรุนแรงปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 40 อาการอยู่ในขั้นไม่รุนแรง คิดเป็นร้อยละ 35 และอาการอยู่ในขั้นรุนแรงมาก คิดเป็นร้อยละ 10 เมื่อเกิดอาการแล้วหยุดพักแล้วส่วนใหญ่

ใหญ่จะหายไปเอง คิดเป็นร้อยละ 50 หยุดพักแล้วไม่หาย คิดเป็นร้อยละ 20 และยังมีอาการตลอดเวลา คิดเป็นร้อยละ 15 นอกจากนั้นยังพบว่าอาการเจ็บป่วยที่พบบรองลงมาคือ อาการปวดไหล่ ตาพร่า และปวดต้นคอ คิดเป็นร้อยละ 75, 75, 65 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.4 แสดงถึงการเจ็บป่วยหรือปัญหาสุขภาพที่เกิดจากการทำงานของผู้ประกอบอาชีพหัตถกรรม

อาการเจ็บป่วยจากการ ทำงาน	กลุ่มอาชีพ (100%)		รวม (100%)
	หัตถกรรมบ้านทรงไทยจำลอง	หัตถกรรมเรือจำลอง	
เคย			
1 อาการ	5(25)	7(35)	12(30)
2 อาการ	13(65)	9(45)	22(55)
3 อาการ	2(10)	3(15)	5(12.50)
4 อาการ	-	1(5)	1(2.50)
ไม่เคย	-	-	-
รวม	20(100)	20(100)	40(100)

ตารางที่ 4.5 แสดงถึงการเจ็บป่วยหรือปัญหาสุขภาพที่เกิดจากการทำงานที่ปัจจุบันยังคงมีอาการอยู่ของผู้ประกอบอาชีพหัตถกรรม

ปัจจุบันยังมีอาการ ผิดปกติหรือเจ็บป่วย จากการทำงาน	กลุ่มอาชีพ (100%)		รวม (100%)
	หัตถกรรมบ้านทรงไทยจำลอง	หัตถกรรมเรือจำลอง	
ยังมีอยู่	20(100)	17(85)	37(92.50)
ไม่มี	-	3(15)	3(7.50)
รวม	20(100)	20(100)	40(100)

ตารางที่ 4.6 แสดงถึงประเภทของการเจ็บป่วยจากการทำงาน ความถี่ที่เกิดและระดับความรุนแรงของผู้ประกอบอาชีพหัตถกรรมบ้านทรงไทยจำลอง

อาการ	มีอาการ (100%)	ความถี่ในการเกิด (100%)			ระดับความรุนแรง (100%)		
		มีอาการ หยุดพักจะ หาย	มีอาการ เมื่อพักยังมี อาการ	มีอาการ ตลอดเวลา	ไม่รุนแรง	รุนแรงปาน กลาง	รุนแรงมาก
ปวดต้นคอ	2(10)	1(5)	1(5)	-	2(10)	-	-
ปวดไหล่	7(35)	5(25)	2(10)	-	6(30)	1(5)	-
ปวดหลัง	18(90)	11(55)	7(35)	-	11(55)	5(25)	2(10)
ปวดแขน	5(25)	5(25)	-	-	5(25)	-	-
ปวดเอว	10(50)	7(35)	3(15)	-	9(45)	1(5)	-
ปวดเข่า	1(5)	1(5)	-	-	1(5)	-	-
ปวดขา	4(20)	4(20)	-	-	4(20)	-	-
ปวดเมื่อย ทั้งตัว	7(35)	1(5)	5(25)	1(5)	6(30)	1(5)	-
แสบตา	7(35)	2(10)	5(25)	-	2(10)	5(25)	-
ปวดตา	11(55)	5(25)	4(20)	2(10)	7(35)	3(15)	1(5)
ตาพร่า	3(15)	3(15)	-	-	3(15)	-	-
คันที่ผิวหนัง	1(5)	-	1(5)	-	-	1(5)	-
เจ็บแสบจมูก	7(35)	7(35)	-	-	7(35)	-	-
ปวดศีรษะ	9(45)	9(45)	-	-	9(45)	-	-
อ่อนเพลีย	3(15)	3(15)	-	-	3(15)	-	-

ตารางที่ 4.7 แสดงถึงประเภทของการเจ็บป่วยจากการทำงาน ความถี่ที่เกิดและระดับความรุนแรงของผู้ประกอบอาชีพหัตถกรรมเรือจำลอง

อาการ	มีอาการ (100%)	ความถี่ในการเกิด (100%)			ระดับความรุนแรง (100%)		
		มีอาการ หยุดพักจะ หาย	มีอาการ เมื่อพักยังมี อาการ	มีอาการ ตลอดเวลา	ไม่รุนแรง	รุนแรงปาน กลาง	รุนแรงมาก
ปวดต้นคอ	13(65)	7(35)	6(30)	-	7(35)	6(30)	-
ปวดไหล่	15(75)	12(60)	2(10)	1(5)	9(45)	3(15)	3(15)
ปวดหลัง	8(40)	2(10)	5(25)	1(5)	5(25)	3(15)	-
ปวดแขน	10(50)	10(50)	-	-	10(50)	-	-
ปวดเอว	17(85)	10(50)	4(20)	3(15)	7(35)	8(40)	2(10)
ปวดเข่า	2(10)	2(10)	-	-	2(10)	-	-
ปวดขา	5(25)	4(20)	1(5)	-	5(25)	-	-
ปวดเมื่อย ทั้งตัว	4(20)	2(10)	2(10)	-	3(15)	1(5)	-
แสบตา	5(25)	2(10)	3(15)	-	2(10)	3(15)	-
ปวดตา	5(25)	5(25)	-	-	4(20)	1(5)	-
ตาพร่า	15(75)	15(75)	-	-	15(75)	-	-
คันที่ผิวหนัง	4(20)	-	-	4(20)	4(20)	-	-
เจ็บแสบจมูก	2(10)	2(10)	-	-	2(10)	-	-
ปวดศีรษะ	3(15)	3(15)	-	-	3(15)	-	-
อ่อนเพลีย	8(40)	8(40)	-	-	8(40)	-	-

4.2.2 การบาดเจ็บจากการทำงาน

การบาดเจ็บจากการทำงานที่เกิดจากการประกอบอาชีพหัตถกรรมทั้งสองอาชีพที่ศึกษานี้ พบว่า ในหัตถกรรมบ้านทรงไทยจำลอง ส่วนใหญ่เคยบาดเจ็บจากการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 75 ส่วนหัตถกรรมเรือจำลอง ส่วนใหญ่เคยบาดเจ็บจากการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 55 (ตารางที่ 4.8)

ผู้ประกอบอาชีพหัตถกรรมบ้านทรงไทยจำลอง เคยมีการบาดเจ็บจากการทำงาน คือ หกล้ม วัตถุ กระเด็นเข้าตา โดนของมีคมบาด ไฟดูด สารเคมีกระเด็นใส่ และถูกกระแทกจากของแข็ง โดยที่การบาดเจ็บจากการทำงานที่พบมากที่สุด คือ วัตถุกระเด็นเข้าตา คิดเป็นร้อยละ 85 ความถี่ในการเกิดคือเกิดประจำทุกสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 75 ส่วนใหญ่อาการอยู่ในขั้นไม่รุนแรง มีเพียงร้อยละ 5 เท่านั้นที่รุนแรง

มาก นอกจากนั้นยังพบว่าการบาดเจ็บจากการทำงานที่พบบรองลงมา คือ โดนของมีคมบาด และถูกกระแทกจากของแข็ง คิดเป็นร้อยละ 55, 45 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.9)

ผู้ประกอบอาชีพหัตถกรรมเรือจำลอง เคยมีการบาดเจ็บจากการทำงาน คือ วัตถุกระเด็นเข้าตา โดนของมีคมบาด ไฟดูด สารเคมีกระเด็นใส่ และถูกกระแทกจากของแข็ง โดยที่การบาดเจ็บจากการทำงานที่พบมากที่สุด คือ วัตถุกระเด็นเข้าตา และสารเคมีกระเด็นใส่ คิดเป็นร้อยละ 45 วัตถุกระเด็นเข้าตานี้ ส่วนใหญ่ความถี่ในการเกิด คือ เกิดประจำทุกสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 35 ส่วนใหญ่อาการอยู่ในขั้นไม่รุนแรง คิดเป็นร้อยละ 25 อาการอยู่ในขั้นรุนแรงปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 10 และอาการอยู่ในขั้นรุนแรงมาก คิดเป็นร้อยละ 10 ส่วนสารเคมีกระเด็นใส่ ส่วนใหญ่ความถี่ในการเกิด คือ เกิดขึ้นนานๆ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 25 ส่วนใหญ่อาการอยู่ในขั้นไม่รุนแรง คิดเป็นร้อยละ 40 และอาการอยู่ในขั้นรุนแรงมาก คิดเป็นร้อยละ 5 นอกจากนั้นยังพบว่าการบาดเจ็บจากการทำงานที่พบบรองลงมา คือ โดนของมีคมบาด และถูกกระแทกจากของแข็ง คิดเป็นร้อยละ 30, 20 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.8 แสดงข้อมูลการบาดเจ็บจากการทำงานของกลุ่มตัวอย่าง

การบาดเจ็บจากการทำงาน	กลุ่มอาชีพ (100%)		รวม (100%)
	หัตถกรรมบ้านทรงไทยจำลอง	หัตถกรรมเรือจำลอง	
เคย	15(75)	11(55)	26(65)
ไม่เคย	5(25)	9(45)	14(35)
รวม	20(100)	20(100)	40(100)

ตารางที่ 4.9 แสดงข้อมูลการบาดเจ็บจากการทำงานของกลุ่มตัวอย่างหัตถกรรมบ้านทรงไทยจำลอง

อาการ	มีอาการ (100%)	ความถี่ในการเกิด (100%)			ระดับความรุนแรง (100%)		
		ประจำทุกสัปดาห์	ประจำทุกเดือน	นานๆ ครั้ง	ไม่รุนแรง	รุนแรงปานกลาง	รุนแรงมาก
หกล้ม	3(15)	-	-	3(15)	2(10)	-	-
วัตถุกระเด็นเข้าตา	17(85)	15(75)	-	2(10)	16(80)	-	1(5)
โดนของมีคมบาด	11(55)	-	-	11(55)	6(30)	5(25)	-
ไฟดูด	3(15)	-	-	3(15)	3(15)	-	-

ตารางที่ 4.9 แสดงข้อมูลการบาดเจ็บจากการทำงานของกลุ่มตัวอย่างหัตถกรรมบ้านทรงไทยจำลอง (ต่อ)

อาการ	มีอาการ (100%)	ความถี่ในการเกิด (100%)			ระดับความรุนแรง (100%)		
		ประจำทุก สัปดาห์	ประจำทุก เดือน	นานๆ ครั้ง	ไม่รุนแรง	รุนแรงปาน กลาง	รุนแรงมาก
สารเคมี กระเด็นใส่	5(25)	-	3(15)	2(10)	5(25)	-	-
ถูกกระแทก จากของแข็ง	9(45)	6(30)	2(10)	1(5)	7(35)	1(5)	1(5)
อื่นๆ	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 4.10 แสดงข้อมูลการบาดเจ็บจากการทำงานของกลุ่มตัวอย่างหัตถกรรมเรือจำลอง

อาการ	มีอาการ (100%)	ความถี่ในการเกิด (100%)			ระดับความรุนแรง (100%)		
		ประจำทุก สัปดาห์	ประจำทุก เดือน	นานๆ ครั้ง	ไม่รุนแรง	รุนแรงปาน กลาง	รุนแรงมาก
หกล้ม	-	-	-	-	-	-	-
วัตถุกระเด็น เข้าตา	9(45)	7(35)	-	2(10)	5(25)	2(10)	2(10)
โดนของมีคม บาด	6(30)	-	-	6(30)	6(30)	-	-
ไฟดูด	2(10)	-	-	2(10)	2(10)	-	-
สารเคมี กระเด็นใส่	9(45)	3(15)	1(5)	5(25)	8(40)	-	1(5)
ถูกกระแทก จากของแข็ง	4(20)	-	-	4(20)	3(15)	1(5)	-
อื่นๆ	-	-	-	-	-	-	-

4.3 การตรวจวัดและประเมินด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน

การตรวจวัดสภาพแวดล้อมในการทำงานจะทำได้โดยการประเมินระดับอันตรายขั้นต้นว่าอยู่ในระดับที่อาจก่อให้เกิดอันตรายได้ แล้วจึงทำการตรวจวัด ซึ่งทำการตรวจวัดในด้านแสงสว่าง เสียง ความร้อน โดยในบางงานจะทำงานร่วมกันในพื้นที่เดียวกัน ส่วนบางงานก็แยกพื้นที่กันทำงานการได้รับผลกระทบจากปัจจัยข้างต้นจึงต่างกัน ดังนี้

4.3.1 ระดับแสงสว่างในการทำงาน พบว่า มีปัญหาเรื่องแสงสว่างที่ไม่เหมาะสมของทั้งสองอาชีพ หัตถกรรม โดยตามกฎหมายกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับความร้อน แสงสว่าง และเสียง พ.ศ. 2549 กำหนดมาตรฐานแสงสว่างของงานหัตถกรรมบ้านทรงไทยจำลอง และหัตถกรรมเรือจำลอง กำหนดไว้ที่ 300 ลักซ์ งานหัตถกรรมบ้านทรงไทยจำลองตรวจวัดได้ 277-310 ลักซ์ มีเพียงงานเตรียมวัสดุ และงานประกอบเท่านั้นที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานมีค่าเท่ากับ 308, 310 ลักซ์ ตามลำดับ หัตถกรรมเรือจำลองตรวจวัดได้ 256-310 ลักซ์ มีเพียงงานเตรียมวัสดุ งานออกแบบ และงานเคลือบ/งานสี เท่านั้นที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานมีค่าเท่ากับ 310, 301, 300 ลักซ์ ตามลำดับ (ตารางที่ 4.11)

4.3.2 ระดับเสียงในการทำงาน พบว่า มีปัญหาเรื่องเสียงที่ไม่เหมาะสมของอาชีพหัตถกรรมบ้านทรงไทยจำลอง และหัตถกรรมเรือจำลอง ในส่วนงานที่ต้องมีการตัดด้วยเลื่อยไฟฟ้า การเจาะด้วยสว่านไฟฟ้า การขัดผิวด้วยเครื่องขัดไฟฟ้า โดยตามกฎหมายกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับความร้อน แสงสว่าง และเสียง พ.ศ. 2549 กำหนดมาตรฐานเสียงของการทำงานในแปดชั่วโมงต่อวันกำหนดไว้ที่ 90 เดซิเบลเอ หัตถกรรมบ้านทรงไทยจำลองตรวจวัดได้ 78-92 เดซิเบลเอ ซึ่งพบระดับเสียงเกินมาตรฐานในงานตัดตามแบบ และงานขัด ตรวจวัดได้ 92,91 เดซิเบลเอ ตามลำดับ หัตถกรรมเรือจำลอง ตรวจวัดได้ 80-91 เดซิเบลเอ ซึ่งพบระดับเสียงเกินมาตรฐานในงานตัดตามแบบ ตรวจวัดได้ 91 เดซิเบลเอ (ตารางที่ 4.12)

4.3.3 ระดับความร้อนในการทำงาน พบว่า ไม่มีปัญหาเรื่องความร้อนของทั้งสองอาชีพหัตถกรรม โดยตามกฎหมายกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับความร้อน แสงสว่าง และเสียง พ.ศ. 2549 กำหนดมาตรฐานความร้อนของงานเบาไว้ที่ 34 องศาเซลเซียส งานปานกลางไว้ที่ 32 องศาเซลเซียส และงานหนักไว้ที่ 30 องศาเซลเซียส ซึ่งลักษณะงานของหัตถกรรมบ้านทรงไทยจำลอง หัตถกรรมเรือจำลอง เป็นงานปานกลาง และระดับความร้อนในการทำงานอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน คือ หัตถกรรมบ้านทรงไทยจำลอง ตรวจวัดได้ 28-31 องศาเซลเซียส และหัตถกรรมเรือจำลอง ตรวจวัดได้ 27-31 องศาเซลเซียส (ตารางที่ 4.13)

ตารางที่ 4.11 แสดงผลการตรวจวัดแสงสว่างที่ใช้ในการทำงานของผู้ประกอบอาชีพหัตถกรรม

พื้นที่ตรวจวัดขณะ ปฏิบัติงาน	ค่าการตรวจวัด (ลักซ์)		มาตรฐาน (ลักซ์)
	หัตถกรรมบ้านทรงไทยจำลอง	หัตถกรรมเรือจำลอง	
งานเตรียมวัสดุ	308 ลักซ์	310 ลักซ์	300 ลักซ์
งานออกแบบ	280 ลักซ์	301 ลักซ์	300 ลักซ์
งานตัดตามแบบ	295 ลักซ์	276 ลักซ์	300 ลักซ์
งานประกอบ	310 ลักซ์	284 ลักซ์	300 ลักซ์
งานเก็บรายละเอียดชั้น 1	295 ลักซ์	256 ลักซ์	300 ลักซ์
งานเก็บรายละเอียดชั้น 2	295 ลักซ์	-	300 ลักซ์
งานขัด	277 ลักซ์	295 ลักซ์	300 ลักซ์
งานเคลือบ/งานสี	289 ลักซ์	300 ลักซ์	300 ลักซ์

หมายเหตุ อ้างอิงมาตรฐานค่าการตรวจแสงจากมาตรฐานความปลอดภัยในการทำงานของแสงสว่าง ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เกี่ยวกับภาวะแวดล้อม หมวด 2 (แสงสว่าง)

ตารางที่ 4.12 แสดงผลการตรวจวัดเสียงในการทำงานของผู้ประกอบอาชีพหัตถกรรม

พื้นที่ตรวจวัดขณะ ปฏิบัติงาน	ค่าการตรวจวัด (dBA)		มาตรฐาน (dBA)
	หัตถกรรมบ้านทรงไทยจำลอง	หัตถกรรมเรือจำลอง	
งานเตรียมวัสดุ	82 dBA	81 dBA	90 dBA
งานออกแบบ	78 dBA	80 dBA	90 dBA
งานตัดตามแบบ	92 dBA	91 dBA	90 dBA
งานประกอบ	78 dBA	81 dBA	90 dBA
งานเก็บรายละเอียดชั้น 1	79 dBA	85 dBA	90 dBA
งานเก็บรายละเอียดชั้น 2	78 dBA	-	90 dBA
งานขัด	91 dBA	88 dBA	90 dBA
งานเคลือบ/งานสี	79 dBA	87 dBA	90 dBA

หมายเหตุ อ้างอิงมาตรฐานค่าการตรวจแสงจากมาตรฐานความปลอดภัยในการทำงานของแสงสว่าง ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เกี่ยวกับภาวะแวดล้อม หมวด 2 (เสียง)

ตารางที่ 4.13 แสดงผลการตรวจวัดแสงสว่างที่ใช้ในการทำงานของผู้ประกอบอาชีพหัตถกรรม

พื้นที่ตรวจวัดขณะ ปฏิบัติงาน	ค่าการตรวจวัด (°C)		มาตรฐาน (°C)
	หัตถกรรมบ้านทรงไทยจำลอง	หัตถกรรมเรือจำลอง	
งานเตรียมวัสดุ	30°C	31°C	32°C
งานออกแบบ	27°C	28°C	32°C
งานตัดตามแบบ	31°C	30°C	32°C
งานประกอบ	29°C	31°C	32°C
งานเก็บรายละเอียดชั้น 1	28°C	27°C	32°C
งานเก็บรายละเอียดชั้น 2	29°C	-	32°C
งานขัด	31°C	30°C	32°C
งานเคลือบ/งานสี	31°C	31°C	32°C

หมายเหตุ อ้างอิงมาตรฐานค่าการตรวจแสงจากมาตรฐานความปลอดภัยในการทำงานของแสงสว่าง ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เกี่ยวกับภาวะแวดล้อม หมวด 1 (ความร้อน)

4.3 การมองสภาพปัญหาร่วมกัน

ขั้นตอนของการให้ผู้ประกอบอาชีพมองสภาพปัญหาร่วมกัน ในขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการให้ผู้ประกอบอาชีพมีความสามารถในการค้นหาปัญหาทางด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยที่เกิดขึ้นจากการประกอบอาชีพหัตถกรรมที่แต่ละคนทำอยู่ และเพื่อรับให้รับทราบถึงปัญหาสุขภาพอนามัยจากการทำงานทั้งที่ตัวเองได้รับและที่เกิดในบุคคลอื่นด้วย โดยผู้ประกอบอาชีพได้มาร่วมกันคิด รับรู้และบอกเล่าประสบการณ์ในด้านปัญหาสุขภาพอนามัยที่เกิดจากการทำงาน

ในการดำเนินการขั้นตอนนี้ จะเริ่มจากการทำความเข้าใจกับกลุ่มผู้ประกอบอาชีพที่เข้าร่วมประชุมถึงวัตถุประสงค์ในการประชุมเพื่อหาแนวทางในการป้องกันปัญหาด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการประกอบอาชีพเพื่อให้ผู้ประกอบอาชีพทั้งหลายมีความสุขภาพที่ดีปราศจากโรคหรืออันตรายจากการทำงาน จากนั้นได้แบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม ตามความเหมาะสมของจำนวนคนที่เข้าร่วมประชุม โดยให้มีจำนวนกลุ่มย่อยประมาณ 5-7 คน โดยจะมีวิทยากรหรือผู้ดำเนินการกลุ่มประจำในแต่ละกลุ่มย่อย จากนั้นวิทยากรประจำกลุ่มย่อยจะแจกกระดาษให้สมาชิกในกลุ่ม และทำความเข้าใจในรายละเอียดที่จะต้องทำ โดยการมอบหมายให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มวาดภาพสภาพปัญหาปัจจุบันทางด้านสุขภาพอนามัยที่เกิดจากการทำงานหัตถกรรมที่ทำอยู่ลงในกระดาษเปล่าที่แจกให้ โดยใช้เวลาประมาณ 30 นาที ในกรณีที่บางคนวาดภาพไม่เป็น ก็จะใช้การเขียนบรรยายสภาพปัญหาทางด้านสุขภาพอนามัยที่เกิดจากการทำงานที่เป็นอยู่แทนได้ เมื่อทุกคนวาดภาพสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นเสร็จพร้อมกันหมดแล้ว นำกระดาษที่วาดภาพของแต่ละคนมาติดที่กระดานบอร์ดหน้ากลุ่มเพื่อให้ทุกคนได้เห็นภาพ

ของตนเองและของเพื่อนๆ ในกลุ่ม จากนั้นจะให้สมาชิกกลุ่มย่อยแต่ละคนออกมาหน้ากลุ่มทีละคนเพื่อให้คำอธิบายความหมายภาพที่ตนเองวาด โดยใช้เวลาคนละประมาณ 5 นาที เมื่อดำเนินการเสร็จขั้นตอนนี้ครบทุกคนแล้ว วิทยากรกลุ่มก็จะหาตัวแทนในกลุ่มเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้นำของกลุ่มย่อยและมอบหมายหน้าที่ให้เป็นผู้นำภาพเหล่านี้มารวมและสรุปถึงสภาพปัญหาของกลุ่ม โดยสรุปเขียนลงในกระดาษแผ่นใหญ่ที่ติดอยู่บนบอร์ดเพื่อให้สมาชิกภายในกลุ่มทุกคนได้เห็นและช่วยกันบอก อธิบาย ร่วมอภิปรายและให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ภาพของปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำงานที่ชัดเจนขึ้นและตรงกับสภาพความเป็นจริงของปัญหาที่เกิดขึ้น (ใช้เวลาประมาณ 60 นาที) เมื่อได้ภาพของสภาพปัญหารวมของกลุ่มย่อยแล้ว ตัวแทนกลุ่มย่อยจะเป็นผู้นำภาพปัญหานี้กลับมาแนะนำเสนอในประชุมทั้งหมดอีกครั้งหนึ่ง เป็นอันเสร็จผลการประชุมของกลุ่มย่อยในขั้นแรก

หลังจากนั้นให้สมาชิกแต่ละกลุ่มย่อยกลับเข้าที่ประชุมรวมของกลุ่มใหญ่ทั้งหมด เพื่อสู่ขั้นตอนการสรุปภาพของสภาพรวมของปัญหาทางด้านอาชีพอนามัยและความปลอดภัยในการประกอบอาชีพ โดยการให้ตัวแทนกลุ่มย่อยแต่ละกลุ่มออกมาด้านหน้าที่ประชุม พร้อมทั้งนำกระดาษที่สรุปภาพรวมของกลุ่มออกมา เพื่อทำหน้าที่ในการนำเสนอสรุปภาพของสภาพปัญหาของกลุ่มของตน พร้อมทั้งอธิบายรายละเอียดเพิ่มเติมประกอบ ซึ่งสามารถให้สมาชิกในกลุ่มย่อยได้ช่วยอธิบายเพิ่มเติมได้กรณีที่ตัวแทนอธิบายไม่ครบหรือมีความชัดเจนไม่พอ โดยใช้เวลาในการนำเสนอสภาพปัญหาของกลุ่มละ 10 นาที เมื่อตัวแทนกลุ่มได้มีการนำเสนอสภาพปัญหาของกลุ่มย่อยจนครบหมดทุกกลุ่มเรียบร้อยแล้ว และนำภาพปัญหาของแต่ละกลุ่มมาติดไว้ด้านหน้าของห้องเพื่อให้เข้าร่วมประชุมทุกคนได้เห็นและรับทราบภาพของปัญหาของกลุ่มอื่นด้วย จากนั้นวิทยากรจะขออาสาสมัครตัวแทนของกลุ่ม 1 คน ออกมาทำหน้าที่ในการนำวาดภาพปัญหารวมของกลุ่มใหญ่ โดยดูจากภาพสภาพปัญหาที่ได้ของกลุ่มย่อยแต่ละกลุ่มที่ได้นำเสนอไปแล้วเพื่อรวมเป็นภาพใหญ่รวมของปัญหาทั้งหมด ซึ่งจะทำให้ได้ภาพรวมทั้งหมดของสภาพปัญหาสุขภาพอนามัยที่เกิดจากการประกอบอาชีพของกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพ โดยให้สมาชิกทั้งหมดในที่ประชุมได้มีส่วนร่วมในการให้รายละเอียดข้อมูล ร่วมอภิปรายและให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ภาพของสภาพปัญหาที่ผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการคิดและค้นหาปัญหา ซึ่งก็จะเสร็จสิ้นในขบวนการมองสภาพปัญหาร่วมกัน ในการนี้วิทยากรจะทำหน้าที่ในการช่วยให้คำอธิบายเพื่อให้สมาชิกที่ประชุมเข้าใจในขบวนการขั้นตอนรายละเอียดที่ทำ

4.4 การวิเคราะห์งานเพื่อความปลอดภัย (Job Safety Analysis)

ในการดำเนินการขั้นตอนการวิเคราะห์งานเพื่อความปลอดภัย (Job Safety Analysis) จะเป็นขั้นตอนที่ต่อจากขั้นตอนการมองสภาพปัญหาร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ประกอบการอาชีพหัตถกรรมสามารถวิเคราะห์งานเพื่อความปลอดภัย ตามขั้นตอนต่างๆ ในการทำงานตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นขบวนการทำผลิตภัณฑ์ โดยการให้ผู้ประกอบการมาร่วมกันวิเคราะห์ตัวปัญหาสุขภาพหรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอนการทำงาน พร้อมทั้งวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาเพื่อให้ทราบที่มาของการเกิดปัญหา รวมทั้งหามาตรการในการแก้ไข และป้องกันปัญหาหรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการทำงาน

การวิเคราะห์งานเพื่อความปลอดภัย (Job Safety Analysis) มี 3 ขั้นตอนคือเลือกงานที่จะนำมาวิเคราะห์ จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์ตามขั้นตอน

4.4.1 แบ่งงานที่นำมาวิเคราะห์ออกเป็นขั้นตอนต่างๆ

4.4.2 ค้นหาอันตรายหรือแนวโน้มที่จะเกิดอันตราย

4.4.2.1 ตามลักษณะการทำงานที่ก่อให้เกิดอันตราย

4.4.2.2 ตามลักษณะของสิ่งแวดล้อมของงานที่ก่อให้เกิดอันตราย

4.4.3 กำหนดมาตรการหรือวิธีการในการป้องกันหรือแก้ไขสภาพอันตรายในแต่ละขั้นตอน การดำเนินการในขั้นตอนนี้จะเริ่มจากการทำความเข้าใจกับกลุ่มผู้ประกอบอาชีพที่เข้าร่วมประชุมถึงวัตถุประสงค์ของการทำขั้นตอนการวิเคราะห์งานเพื่อความปลอดภัย วิธีการวิเคราะห์ จากนั้นแบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมประชุมออกเป็นกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม ตามความเหมาะสมของจำนวนคนที่เข้าร่วมประชุม โดยให้มีจำนวนสมาชิกกลุ่มย่อยละประมาณ 5 คน ซึ่งถ้ามีกลุ่มอาชีพที่มีการทำงานหลายประเภท ก็จะดำเนินการแบ่งกลุ่มตามประเภทของงานที่ทำ แล้วจัดกลุ่มย่อยให้มีจำนวนคนที่เหมาะสม จากนั้นแยกผู้เข้าร่วมประชุมเข้าตามกลุ่มย่อยที่แบ่งไว้ โดยจะมีวิทยากรหรือผู้อำนวยการกลุ่มประจำในแต่ละกลุ่มย่อย และจะมีกระดาษอยู่บอร์ดให้ไว้แต่ละกลุ่ม เมื่อแต่ละกลุ่มย่อยพร้อมแล้ววิทยากรกลุ่มย่อยจะชี้แจงและทำความเข้าใจในกลุ่มผู้ประกอบอาชีพซ้ำอีกครั้งหนึ่ง ในเรื่องวิธีการขั้นตอนของการทำงานการวิเคราะห์งานเพื่อความปลอดภัย โดยจะเริ่มจากการแบ่งงานออกเป็นขั้นตอนต่างๆ ของการทำงานตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้น ขบวนการทำผลิตภัณฑ์ จากนั้นให้วิเคราะห์ในแต่ละประเด็นที่กำหนดไว้ คือ ประเด็นเรื่องอันตรายหรือปัญหาสุขภาพที่เกิดขึ้นจากการทำงาน ประเด็นสาเหตุของการเกิดปัญหาหรืออันตราย และประเด็นสุดท้าย คือ มาตรการในการป้องกันอันตรายหรือการแก้ไขปัญหา โดยพิจารณาว่าในแต่ละขั้นตอนของการทำงานนั้นสามารถก่อให้เกิดอันตรายหรือทำให้มีปัญหาสุขภาพจากการทำงานอะไรบ้าง ให้ช่วยกันคิดถึงมาตรการดำเนินการในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาต่างๆ ในขั้นตอนการวิเคราะห์งานเพื่อความปลอดภัยนี้ จะเขียนเป็นตารางไว้ในกระดาษแผ่นใหญ่ที่ติดอยู่บนบอร์ดหน้ากลุ่มแต่ละกลุ่มโดยแบ่งตามหัวข้อที่ต้องการให้วิเคราะห์ดังนี้

ตารางที่ 4.14 แสดงหัวข้อการวิเคราะห์งานเพื่อความปลอดภัย

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	อุปกรณ์ที่ใช้	อันตรายที่อาจเกิดขึ้น	แนวทางแก้ไขเบื้องต้น
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			

ตารางที่ 4.15 แสดงปัญหาด้านสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการทำงาน

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	อุปกรณ์ที่ใช้	ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น	แนวทางแก้ไขเบื้องต้น
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			

ในการดำเนินการขั้นตอนนี้จะให้ตัวแทนของกลุ่มย่อยเป็นผู้ทำหน้าที่ในการเป็นผู้นำกลุ่มในการวิเคราะห์งานเพื่อความปลอดภัย โดยจะให้เวลาสำหรับกลุ่มย่อยประมาณ 2 ชั่วโมง เมื่อได้ผลสรุปของกลุ่มย่อยในการวิเคราะห์งานเพื่อความปลอดภัยแล้ว จะให้ผู้เข้าร่วมประชุมในแต่ละกลุ่มย่อยช่วยกันคิดกิจกรรมที่จะกระทำที่ดำเนินการแล้วสามารถแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพอนามัยจากการทำงานที่เกิดขึ้นได้ จึงเสร็จสิ้นการดำเนินของกลุ่มย่อย

จากนั้นจะเป็นการประชุมรวมกลุ่มใหญ่ โดยให้ตัวแทนของกลุ่มย่อยแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลการประชุมของกลุ่ม จากนั้นจะเป็นการสรุปผลของการวิเคราะห์งานในภาพรวมของกลุ่มผู้ประกอบอาชีพทั้งหมด และช่วยกันวิเคราะห์ว่าในปัญหาด้านสุขภาพอนามัยจากการทำงานที่เกิดขึ้นและในแนวทางมาตรการในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นจะต้องมีการดำเนินการกิจกรรมอะไรบ้างที่จะเป็นประโยชน์ และสามารถช่วยให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ

เมื่อกำหนดกิจกรรมที่เป็นความต้องการจากกลุ่มผู้ประกอบอาชีพแล้ว จะหาอาสาสมัครคณะทำงานเป็นตัวแทนกลุ่มอาชีพซึ่งเป็นเจ้าของกิจการ หรือผู้นำกลุ่มที่ทุกคนในกลุ่มให้ความเชื่อถือและยอมรับ จะเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการในบางเรื่องที่ชาวบ้านเองสามารถที่จะดำเนินการด้วยตนเองได้

สำหรับกิจกรรมในเรื่องใดที่ชาวบ้านไม่สามารถดำเนินการได้เองนั้น ทางผู้วิจัยจะวิเคราะห์ว่ามีในอะไรบ้าง และจะต้องดำเนินการอย่างไร เพื่อให้ในกิจกรรมดังกล่าวบรรลุวัตถุประสงค์ต่อไป ซึ่งในการวิเคราะห์งานเพื่อความปลอดภัย (Job Safety Analysis) นั้น ทั้งเหตุการณ์บ้านทรงไทยจำลอง และเหตุการณ์เรือจำลองจะดำเนินการจัดกิจกรรมกลุ่มในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน

4.4.4 วิเคราะห์งานกลุ่มหัตถกรรมบ้านทรงไทยจำลอง จากตัวแทนกลุ่มการเรียนรู้ขั้นตอนการปฏิบัติงานและปัญหาด้านต่างๆ

ตารางที่ 4.16 แสดงการศึกษาถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการทำงาน

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	อุปกรณ์ที่ใช้	อันตรายที่อาจเกิดขึ้น	แนวทางแก้ไขเบื้องต้น
1. การเตรียมวัสดุตัดไม้ที่มีความหนาตั้งแต่ 1 นิ้ว กว้างประมาณ 2 นิ้ว	- เลื่อยมือ - เลื่อยวงเดือน - กบไสไม้	- เลื่อยตัดโดนมือ - เศษไม้กระเด็นเข้าตา - เศษเสี้ยนตำมือ - หายใจเอาฝุ่นจากซี่เลื่อย - หายใจเอาฝุ่นจากซี่กบไส - เศษไม้ตกใส่เท้า - ปวดเมื่อยตามส่วนต่างๆของร่างกาย	- ระมัดระวังขณะทำงานและปฏิบัติงานบนพื้นที่เรียบและมั่นคง - ใส่แว่นตานิรภัย - ใส่ถุงมือป้องกัน - ใส่หน้ากากป้องกันฝุ่นละออง - ใส่รองเท้านิรภัย
2. งานออกแบบ เช่น จั่ว ฝา รอด ตง เส ฟุ้ง ขอบเชิงชาย ปันลม เสา	- โต๊ะเขียนแบบ - อุปกรณ์เครื่องเขียน - ภาพถ่าย - ภาพวาด	- ปวดเมื่อยตามส่วนต่างๆของร่างกาย	- ปรับเปลี่ยนลักษณะการนั่งทุกๆ 1-2 ชั่วโมง - ละสายตาจากงานมองในมุมไกลที่รู้สึกสบายตาทุกๆ 1-2 ชม. - เพิ่มแสงสว่างให้เพียงพออย่างน้อย 300 ลักซ์
3. งานตัดตามแบบ	- เลื่อยมือ - มีดคัตเตอร์ - เลื่อยฉลุ - เครื่องเจียรระโน - เครื่องขัดกระดาษทราย	- เลื่อยตัดโดนมือ - มีดคัตเตอร์ตัดโดนมือ - เศษไม้กระเด็นเข้าตา - เศษเสี้ยนตำมือ - หายใจเอาฝุ่นจากเครื่องเจียรระโน - หายใจเอาฝุ่นจากเครื่องขัดกระดาษทราย - เศษไม้ตกใส่เท้า - ปวดเมื่อยตามส่วนต่างๆของร่างกาย	- ระมัดระวังขณะทำงานและปฏิบัติงานบนพื้นที่เรียบและมั่นคง - ใส่แว่นตานิรภัย - ใส่ถุงมือป้องกัน - ใส่หน้ากากป้องกันฝุ่นละออง - ใส่รองเท้านิรภัย

ตารางที่ 4.16 แสดงการศึกษาถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการทำงาน (ต่อ)

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	อุปกรณ์ที่ใช้	อันตรายที่อาจเกิดขึ้น	แนวทางแก้ไขเบื้องต้น
4. งานประกอบ จั่ว ฝา รอด ตง เส ฟิง ขอบเชิง ชาย ปั่นลม เส	- มีดคัตเตอร์ - สว่านไฟฟ้า - ไขควง - สกรูเกลียวปล่อย - ตะปู - ค้อน - คีมปากแหลม - กาวลาเท็กซ์ - เครื่องทาความร้อน	- ตัดโดนมือ - เจาะโดนมือ - ตอกโดนมือ - หายใจเอากลิ่นกาว - มือฟอง - เครื่องมือตกใส่เท้า - ไฟดูด - ปวดเมื่อยตามส่วนต่างๆ ของร่างกาย	- ระมัดระวังขณะทำงาน และปฏิบัติงานบนพื้นที่ เรียบและมั่นคง - ใส่แว่นตานิรภัย - ใส่ถุงมือป้องกัน - ใส่หน้ากากป้องกัน กลิ่น - ใส่รองเท้านิรภัย - ตรวจสอบเช็คทางไฟฟ้า ก่อนใช้เครื่องมือ
5. งานเก็บรายละเอียด ชั้น 1	- มีดคัตเตอร์ - ไขควง - ค้อน - คีมปากแหลม - กาวลาเท็กซ์ - เครื่องทาความร้อน	- ตัดโดนมือ - ไขพลาดโดนมือ - ตอกโดนมือ - หายใจเอากลิ่นกาว - มือฟอง - เครื่องมือตกใส่เท้า - ไฟดูด - ปวดเมื่อยตามส่วนต่างๆ ของร่างกาย	- ระมัดระวังขณะทำงาน และปฏิบัติงานบนพื้นที่ เรียบและมั่นคง - ใส่แว่นตานิรภัย - ใส่ถุงมือป้องกัน - ใส่หน้ากากป้องกัน - ใส่รองเท้านิรภัย - ตรวจสอบเช็คทางไฟฟ้า ก่อนใช้เครื่องมือ
6. งานเก็บรายละเอียด ชั้น 2	- มีดคัตเตอร์ - ไขควง - ค้อน - คีมปากแหลม - กาวลาเท็กซ์ - เครื่องทาความร้อน	- ตัดโดนมือ - ไขพลาดโดนมือ - ตอกโดนมือ - หายใจเอากลิ่นกาว - มือฟอง - เครื่องมือตกใส่เท้า - ไฟดูด - ปวดเมื่อยตามส่วนต่างๆ ของร่างกาย	- ระมัดระวังขณะทำงาน และปฏิบัติงานบนพื้นที่ เรียบและมั่นคง - ใส่แว่นตานิรภัย - ใส่ถุงมือป้องกัน - ใส่หน้ากากป้องกัน - ใส่รองเท้านิรภัย - ตรวจสอบเช็คทางไฟฟ้า ก่อนใช้เครื่องมือ

ตารางที่ 4.16 แสดงการศึกษาถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการทำงาน (ต่อ)

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	อุปกรณ์ที่ใช้	อันตรายที่อาจเกิดขึ้น	แนวทางแก้ไขเบื้องต้น
7. งานขัด	- เครื่องขัดกระดาษทราย - กระดาษทราย - ตะไบ - คีมปากแหลม - กาวลาเท็กซ์ - เครื่องทาความร้อน	- หายใจเอาฝุ่นจากเครื่องขัดกระดาษทราย - หายใจเอากลิ่นกาว - มือฟอง - เครื่องมือตกใส่เท้า - ไฟดูด - ปวดเมื่อยตามส่วนต่างๆ ของร่างกาย	- ระวังอันตรายขณะทำงาน และปฏิบัติงานบนพื้นที่เรียบและมั่นคง - ใส่แว่นตานิรภัย - ใส่ถุงมือป้องกัน - ใส่หน้ากากป้องกัน - ใส่รองเท้านิรภัย - ตรวจสอบเส้นทางไฟฟ้า ก่อนใช้เครื่องมือ
8. งานเคลือบ/งานสี	- สีทา - สีเคลือบเงา - น้ำยาผสมสี - น้ำยาล้างสี	- สูดดมกลิ่นสี และน้ำยาต่างๆ - น้ำยากัดมือ - สี / น้ำยากระเด็นเข้าตา	- ระวังอันตรายขณะทำงาน และปฏิบัติงานบนพื้นที่เรียบและมั่นคง - ใส่แว่นตานิรภัย - ใส่ถุงมือป้องกัน - ใส่หน้ากากป้องกัน

4.4.4.1 สรุปการมองปัญหาสุขภาพจากการทำงานกลุ่มหัตถกรรมบ้านทรงไทยจำลอง จากกลุ่มย่อย หลังจากทีกลุ่มย่อยแต่ละกลุ่มได้ร่วมกันวิเคราะห์งานถึงสภาพปัญหา ผลต่อสุขภาพอนามัย และแนวทางแก้ไขแล้ว ได้มีการสรุปภาพของสภาพปัญหาร่วมกันในในกลุ่มใหญ่ ซึ่งได้ภาพรวมของสภาพปัญหาด้านสุขภาพอนามัยที่เกิดจากการทำงานของกลุ่มหัตถกรรมบ้านทรงไทยจำลอง ซึ่งชาวบ้านได้ร่วมกันสรุปผลได้ดังนี้

- 1) เลื่อยตัดโดนมือ
- 2) เศษไม้กระเด็นเข้าตา
- 3) เศษเสี้ยนตำมือ
- 4) หายใจเอาฝุ่นจากขี้เลื่อย
- 5) หายใจเอาฝุ่นจากขี้กบไส
- 6) เศษไม้ตกใส่เท้า
- 7) ปวดเมื่อยตามส่วนต่างๆ ของร่างกาย
- 8) มีดคัตเตอร์ตัดโดนมือ
- 9) หายใจเอาฝุ่นจากเครื่องเจียรไน
- 10) หายใจเอาฝุ่นจากเครื่องขัดกระดาษทราย

- 11) เจาะโดนมือ
- 12) ตอกโดนมือ
- 13) หายใจเอากลิ่นกาว
- 14) มือฟอง
- 15) เครื่องมือตกลูใส่เท้า
- 16) ไฟดูด
- 17) สูดดมกลิ่นสี และน้ำยาต่างๆ
- 18) น้ำยากัดมือ
- 19) สี / น้ำยากระเด็นเข้าตา

4.4.4.2 สรุปการมองปัญหาสุขภาพจากการทำงานกลุ่มหัตถกรรมบ้านทรงไทยจำลองจากกลุ่มใหญ่ หลังจากได้มีการนำเสนอการรายงานของกลุ่มย่อยแล้ว ได้มีการสรุปภาพของสภาพปัญหาาร่วมกันในกลุ่มใหญ่ ซึ่งได้ภาพรวมของสภาพปัญหาด้านสุขภาพอนามัยที่เกิดจากการทำงานของกลุ่มหัตถกรรมบ้านทรงไทยจำลอง ซึ่งชาวบ้านได้ร่วมกันอภิปรายและสรุปผลได้ดังนี้

- 1) ปวดเมื่อยตามส่วนต่างๆ ของร่างกาย เช่น ปวดเอว ปวดขา ปวดหลัง ปวดแขน ปวดไหล่ ข้อมือ นิ้ว เนื่องจากการที่นั่งทำงานในท่าที่ไม่ถูกต้องเป็นเวลานาน การยกของหนักในท่าที่ไม่ถูกต้อง
- 2) นั่งเพ่งสายตานานๆ เวลาการประกอบงาน การเก็บรายละเอียด ต้องใช้สายตาจ้องมองชิ้นงานทำให้ตาพร่ามัว ปวดตา
- 3) การออกแบบงาน การประกอบงาน การเก็บรายละเอียด ในพื้นที่แสงสว่างน้อย ทำให้สายตาเสีย ปวดตา
- 4) การทำงานขัด การตัด การไสกบ ในพื้นที่ที่มีลมพัด ทำให้เกิดการฟุ้งกระจายของเศษวัสดุ เข้าสู่ดวงตา เข้าจมูก
- 5) การจัดชิ้นงานไม่มั่นคง การใช้เครื่องมือไม่เหมาะสม เป็นสาเหตุของการถูกบาด ถูกเจาะ ของหล่นทับเท้า
- 6) เวลาทาสี เคลือบผิว ล้างสี ทำให้เป็นอันตรายต่อสุขภาพจากการหายใจเข้าสู่ร่างกาย หรือสัมผัสโดยตรงทำให้กัดมือ
- 7) การใช้เครื่องมือไฟฟ้าที่ชำรุด จะทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ เช่น ไฟดูด

4.4.5 วิเคราะห์งานกลุ่มหัตถกรรมเรือจำลอง ตัวแทนกลุ่มการเรียนรู้ขั้นตอนการปฏิบัติงานและปัญหาด้านต่างๆ

ตารางที่ 4.17 แสดงการศึกษาถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการทำงาน

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	อุปกรณ์ที่ใช้	อันตรายที่อาจเกิดขึ้น	แนวทางแก้ไขเบื้องต้น
1. การเตรียมวัสดุ (ตัดไม้)	- มีดคัตเตอร์ - เลื่อยฉลุ - เลื่อยมือ - กบไสไม้	- เลื่อยตัดโดนมือ - เศษไม้กระเด็นเข้าตา - เศษเสี้ยนตำมือ - หายใจเอาฝุ่นจากซี่เลื่อย - หายใจเอาฝุ่นจากซี่กบไส - ปวดเมื่อยตามส่วนต่างๆ ของร่างกาย	- จับงานในท่าที่ถนัด และจับให้แน่น - ระวังอันตรายขณะทำงาน และปฏิบัติงานบนพื้นที่เรียบและมั่นคง - ใส่แว่นตานิรภัย - ใส่ถุงมือป้องกัน - ใส่หน้ากากป้องกันฝุ่น
2. งานออกแบบ เช่น กระดุกงู โขนเรือ กงเรือ	- โต๊ะเขียนแบบ - อุปกรณ์เครื่องเขียน - ภาพวาด	- ปวดเมื่อยตามส่วนต่างๆ ของร่างกาย	- ปรับเปลี่ยนลักษณะการนั่งทุกๆ 1-2 ชั่วโมง - ละสายตาจากงาน มองในมุมไกลที่รู้สึกสบายตาทุกๆ 1-2 ชั่วโมง - เพิ่มแสงสว่างให้เพียงพออย่างน้อย 300 ลักซ์
3. งานตัดตามแบบ	- เลื่อยมือ - เลื่อยฉลุ - มีดคัตเตอร์ - เครื่องเจียรระโน - เครื่องขัดกระดาษทราย	- เลื่อยตัดโดนมือ - มีดคัตเตอร์ตัดโดนมือ - เศษไม้กระเด็นเข้าตา - เศษเสี้ยนตำมือ - หายใจเอาฝุ่นจากเครื่องเจียรระโน - หายใจเอาฝุ่นจากเครื่องขัดกระดาษทราย - ปวดเมื่อยตามส่วนต่างๆ ของร่างกาย	- จับงานในท่าที่ถนัด และจับให้แน่น - ระวังอันตรายขณะทำงาน และปฏิบัติงานบนพื้นที่เรียบและมั่นคง - ใส่แว่นตานิรภัย - ใส่ถุงมือป้องกัน - ใส่หน้ากากป้องกันฝุ่น - ปรับเปลี่ยนลักษณะการนั่งทุกๆ 1-2 ชั่วโมง

ตารางที่ 4.17 แสดงการศึกษาถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการทำงาน (ต่อ)

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	อุปกรณ์ที่ใช้	อันตรายที่อาจเกิดขึ้น	แนวทางแก้ไขเบื้องต้น
4. งานประกอบ กระดุกงู โขนเรือ กงเรือ พื้นเรือ ราโท	- มีดคัตเตอร์ - สว่านไฟฟ้า - ไขควง - สกรูเกลียวปล่อย - ตะปู - ค้อน - คีมปากแหลม - กาวลาเท็กซ์ - เครื่องทาความร้อน	- ตัดโดนมือ - เจาะโดนมือ - ตอกโดนมือ - หายใจเอากลิ่นกาว - มือฟอง - เครื่องมือตกใส่เท้า - ไฟดูด - ปวดเมื่อยตามส่วนต่างๆของร่างกาย	- จับงานในท่าที่ถนัดและจับให้แน่น ควรเปลี่ยนท่าเมื่อปวดเมื่อย - ระมัดระวังขณะทำงาน - ใส่แว่นตานิรภัย - ใส่ถุงมือป้องกัน - ใส่หน้ากากป้องกัน - ใส่รองเท้านิรภัย - ตรวจสอบเช็คทางไฟฟ้าก่อนใช้เครื่องมือ
5. งานขัด	- เครื่องขัดกระดาษทราย - กระดาษทราย - ตะไบ	- หายใจเอาฝุ่นจากเครื่องขัดกระดาษทราย - ไฟดูด - ปวดเมื่อยตามส่วนต่างๆของร่างกาย	- จับงานในท่าที่ถนัดและจับให้แน่น ควรเปลี่ยนท่าเมื่อปวดเมื่อย - ระมัดระวังขณะทำงานและปฏิบัติงานบนพื้นที่เรียบและมั่นคง - ใส่หน้ากากป้องกัน - ตรวจสอบเช็คทางไฟฟ้าก่อนใช้เครื่องมือ
6. งานเคลือบเงา	- แลคเกอร์ - น้ำยาล้างแลคเกอร์	- สูดดมกลิ่นแลคเกอร์ - แลคเกอร์กระเด็นเข้าตา - น้ำยาล้างโดนผิวหนัง	- ระมัดระวังขณะทำงานและปฏิบัติงานบนพื้นที่เรียบและมั่นคง - ใส่แว่นตานิรภัย - ใส่ถุงมือป้องกัน - ใส่หน้ากากป้องกัน

4.4.5.1 สรุปการมองปัญหาสุขภาพจากการทำงานกลุ่มหัตถกรรมเรือจำลอง จากกลุ่มย่อย หลังจากที่ถูกย่อยแต่ละกลุ่มได้ร่วมกันวิเคราะห์งานถึงสภาพปัญหา ผลต่อสุขภาพอนามัย และแนวทางแก้ไขแล้ว ได้มีการสรุปภาพของสภาพปัญหาร่วมกันในในกลุ่มใหญ่ ซึ่งได้ภาพรวมของสภาพปัญหาด้านสุขภาพอนามัยที่เกิดจากการทำงานของกลุ่มหัตถกรรมเรือจำลอง ซึ่งชาวบ้านได้ร่วมกันสรุปผลได้ดังนี้

- 1) เลื่อยตัดโดนมือ
- 2) เศษไม้กระเด็นเข้าตา
- 3) เศษเสี้ยนตำมือ
- 4) หายใจเอาฝุ่นจากขี้เลื่อย
- 5) หายใจเอาฝุ่นจากขี้กบไส
- 6) เศษไม้ตกใส่เท้า
- 7) ปวดเมื่อยตามส่วนต่างๆ ของร่างกาย
- 8) มีดคัตเตอร์ตัดโดนมือ
- 9) หายใจเอาฝุ่นจากเครื่องเจียรไน
- 10) หายใจเอาฝุ่นจากเครื่องขัดกระดาษทราย
- 11) เจาะโดนมือ
- 12) หายใจเอากลิ่นกาว
- 13) มือฟอง
- 14) ไฟดูด
- 15) สูดดมกลิ่นสี และน้ำยาต่างๆ
- 16) น้ำยากัดมือ
- 17) สี / น้ำยากระเด็นเข้าตา

4.4.5.2 สรุปการมองปัญหาสุขภาพจากการทำงานกลุ่มหัตถกรรมเรือจำลอง จากกลุ่มใหญ่ หลังจากได้มีการนำเสนอการรายงานของกลุ่มย่อยแล้ว ได้มีการสรุปภาพของสภาพปัญหาร่วมกันในในกลุ่มใหญ่ ซึ่งได้ภาพรวมของสภาพปัญหาด้านสุขภาพอนามัยที่เกิดจากการทำงานของกลุ่มหัตถกรรมเรือจำลอง ซึ่งชาวบ้านได้ร่วมกันอภิปรายและสรุปผลได้ดังนี้

- 1) ปวดเมื่อยตามส่วนต่างๆ ของร่างกาย เช่น ปวดเอว ปวดขา ปวดหลัง ปวดแขน ปวดไหล่ ข้อมือ นิ้ว เนื่องจากการที่นั่งทำงานในท่าที่ไม่ถูกต้องเป็นเวลานาน การยกของหนักในท่าที่ไม่ถูกต้อง
- 2) นั่งเพ่งสายตานานๆ เวลาการประกอบงาน การเก็บรายละเอียด ต้องใช้สายตาจ้องมองชิ้นงานทำให้ตาพร่ามัว ปวดตา
- 3) การออกแบบงาน การประกอบงาน การเก็บรายละเอียด ในพื้นที่แสงสว่างน้อย ทำให้สายตาเสีย ปวดตา

- 4) การทำงานขัด การตัด การไสกบ ในพื้นที่ที่มีลมพัด ทำให้เกิดการฟุ้งกระจายของ เศษวัสดุ เข้าสู่ดวงตา เข้าจมูก
- 5) การจัดชิ้นงานไม่มั่นคง การใช้เครื่องมือไม่เหมาะสม เป็นสาเหตุของการถูกบาด ถูก เจาะ ของหล่นทับเท้า
- 6) งานเคลือบเงา ทำให้เป็นอันตรายต่อสุขภาพจากการหายใจเข้าสู่ร่างกาย หรือสัมผัส โดยตรงทำให้กัดมือ
- 7) การใช้เครื่องมือไฟฟ้าที่ชำรุด จะทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ เช่น ไฟดูด
- 8) การทำงานด้วยความประมาทและไม่ใช้เครื่องป้องกันอันตราย เป็นสาเหตุของการ บาดเจ็บ และอาการเจ็บป่วยจากการทำงาน

4.5 การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพอนามัย

หลังจากที่ได้ผ่านขั้นตอนการวิเคราะห์งานเพื่อความปลอดภัยเสร็จเรียบร้อยแล้ว ทั้งในกลุ่มย่อย และการนำเสนอผลประชุมในกลุ่มใหญ่ โดยในการวิเคราะห์งานเพื่อมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น ยังมีการมองภาพได้ไม่กว้าง ซึ่งต้องมีการให้คำแนะนำเทคนิควิธีการที่ใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น สำหรับแนวทางในการปรับปรุงสภาพการทำงานมีดังนี้

4.5.1 มาตรฐานการปฏิบัติงานที่ปลอดภัย (SSOP) หัตถกรรมบ้านทรงไทยจำลอง

1) งานเตรียมวัสดุ

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมพื้นที่ควรใช้พื้นที่ที่มีเป็นสัดส่วน เพื่อป้องกันการฟุ้งกระจายของเศษ วัสดุสู่บุคคลอื่นๆ ในพื้นที่ทำงานอื่นๆ และเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือต่างๆ และตรวจเช็คให้พร้อมใช้

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจเช็คสภาพของสายไฟสำหรับต่อกับเครื่องมือไฟฟ้าต่างๆ ให้อยู่ใน สภาพที่พร้อมใช้งานก่อนลงมือปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ 3 สวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่เหมาะสมกับงานเช่น แว่นตา นิรภัย หน้ากาก ถุงมือป้องกันการบาด รองเท้านิรภัย เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับดวงตา ระบบ การหายใจ มือ และเท้าก่อนที่จะลงมือปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ 4 กรณีต้องใช้เครื่องมือไฟฟ้า ต้องเสียบปลั๊กให้แน่นและต้องต่อสายดิน การ ปฏิบัติงานต้องมีสติ จับชิ้นงานในท่าที่ถนัดและแน่นพอที่จะไม่หลุดมือ หากเริ่มรู้สึกเมื่อยล้าควรหยุดพัก ก่อนแล้วค่อยลงมือปฏิบัติงานต่อไม่ควรฝืนปฏิบัติงานต่อเพราะอาจทำให้เกิดอันตรายได้

ขั้นตอนที่ 5 ขณะกำลังปฏิบัติงานต้องหมั่นสังเกตอยู่ตลอดเวลา ถึงความผิดปกติของ เครื่องมือ อุปกรณ์ หากผิดสังเกตต้องหยุดเครื่องทันที แล้วทำการตรวจสอบและแก้ไข

ขั้นตอนที่ 6 หลังจากปฏิบัติงานเสร็จเรียบร้อยแล้วควรทำความสะอาดบริเวณที่ ปฏิบัติงาน เครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ พร้อมตรวจเช็คให้เรียบร้อย ก่อนเก็บเครื่องมือ

2) งานออกแบบ

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมโต๊ะงานให้พร้อม ปรับระดับให้พอดีกับตัวทั้งมุมโต๊ะและเก้าอี้ แล้วเตรียมอุปกรณ์เครื่องเขียน

ขั้นตอนที่ 2 ปรับระยะของโคมไฟให้เหมาะสมกับตำแหน่งที่สายตาสัมผัสวัตถุ ให้มีความสว่างมากพอที่สายตามองแล้วไม่ต้องเพ่งมองถึงจะมองเห็นภาพได้อย่างสมบูรณ์ก่อนลงมือปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ 3 เมื่อปฏิบัติงานไปได้ประมาณ 1-2 ชั่วโมง ให้ละสายตาจากมอระยะใกล้ให้เปลี่ยนเป็นมองในระยะไกลๆ หรือวัตถุที่เย็นตา สายตา ประมาณ 5-10 นาที หรือหากมีอาการปวดเมื่อย หรือล้าก็ให้เปลี่ยนท่านั่ง หรือหยุดพักก่อนเมื่อผ่อนคลายถึงกลับมาทำงานใหม่

ขั้นตอนที่ 4 เมื่อปฏิบัติงานเสร็จแล้ว ให้จัดเก็บโต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์เครื่องเขียนต่างๆ ตลอดจนปิด-เก็บโคมไฟให้เรียบร้อย

3) งานตัดตามแบบ

ขั้นตอนที่ 1 ควรใช้เตียงงานเตรียมวัสดุ เพราะใช้เครื่องมือด้วยกัน และเพื่อป้องกันการฟุ้งกระจายของเศษวัสดุสู่บุคคลอื่นๆ ในพื้นที่ทำงานอื่นๆ และเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือต่างๆ และตรวจเช็คให้พร้อมใช้

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจเช็คสภาพของสายไฟสำหรับต่อกับเครื่องมือไฟฟ้าต่างๆ ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานก่อนลงมือปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ 3 สวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่เหมาะสมกับงานเช่น แว่นตานิรภัย หน้ากาก ถุงมือป้องกันการบาด รองเท้านิรภัย เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับดวงตา ระบบการหายใจ มือ และเท้าก่อนที่จะลงมือปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ 4 กรณีต้องใช้เครื่องมือไฟฟ้า ต้องเสียบปลั๊กให้แน่นและต้องต่อสายดิน การปฏิบัติงานต้องมีสติ จับชิ้นงานในท่าที่ถนัดและแน่นพอที่จะไม่หลุดมือ หากเริ่มรู้สึกเมื่อยล้าควรหยุดพักก่อนแล้วค่อยลงมือปฏิบัติงานต่อไม่ควรฝืนปฏิบัติงานต่อเพราะอาจทำให้เกิดอันตรายได้

ขั้นตอนที่ 5 ขณะกำลังปฏิบัติงานต้องหมั่นสังเกตอยู่ตลอดเวลา ถึงความผิดปกติของเครื่องมือ อุปกรณ์ หากผิดสังเกตต้องหยุดเครื่องทันที แล้วทำการตรวจสอบและแก้ไข

ขั้นตอนที่ 6 ขณะกำลังปฏิบัติงานหากมีอาการปวดเมื่อย หรือล้าก็ให้เปลี่ยนอริยาบถ หรือหยุดพักก่อนเมื่อผ่อนคลายถึงกลับมาทำงานใหม่ เพราะหาฝืนทำต่ออาจจะเกิดอันตรายจากเครื่องมือไฟฟ้าได้

ขั้นตอนที่ 7 หลังจากปฏิบัติงานเสร็จเรียบร้อยแล้วควรทำความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติงาน เครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ พร้อมตรวจเช็คให้เรียบร้อย ก่อนเก็บเครื่องมือ

4) งานประกอบ

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมโต๊ะงานที่ความสูงเหมาะสมกับผู้ปฏิบัติงาน เปิดไฟให้แสงสว่างเพียงพอต่อการมองเห็นอย่างสมบูรณ์ เตรียมส่วนประกอบของบ้านทรงไทยให้พร้อม รวมถึงอุปกรณ์ และเครื่องมือต่างๆ ที่ต้องใช้

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจเช็คสภาพของสายไฟสำหรับต่อกับเครื่องมือไฟฟ้าต่างๆ ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานก่อนลงมือปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ 3 สวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่เหมาะสมกับงานเช่น แว่นตานิรภัย หน้ากาก ถุงมือป้องกันการบาด รองเท้านิรภัย เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับดวงตา ระบบการหายใจ มือ และเท้าก่อนที่จะลงมือปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ 4 กรณีต้องใช้เครื่องมือไฟฟ้า ต้องเสียบปลั๊กให้แน่นและต้องต่อสายดิน การปฏิบัติงานต้องมีสติ จับชิ้นงานในท่าที่ถนัดและแน่นพอที่จะไม่หลุดมือ หากเริ่มรู้สึกเมื่อยล้าควรหยุดพักก่อนแล้วค่อยลงมือปฏิบัติงานต่อไม่ควรฝืนปฏิบัติงานต่อเพราะอาจทำให้เกิดอันตรายได้

ขั้นตอนที่ 5 ปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบ ต้องหมั่นสังเกตอยู่ตลอดเวลา ถึงความผิดปกติของเครื่องมือ อุปกรณ์ หากผิดปกติต้องหยุดเครื่องทันที แล้วทำการตรวจสอบและแก้ไข

ขั้นตอนที่ 6 ขณะกำลังปฏิบัติงานหากมีอาการปวดเมื่อย หรือล้าก็ให้เปลี่ยนอริยาบถ หรือหยุดพักก่อนเมื่อผ่อนคลายถึงกลับมาทำงานใหม่ เพราะหาฝืนทำต่ออาจจะเกิดอันตรายจากเครื่องมือไฟฟ้าได้

ขั้นตอนที่ 7 หลังจากปฏิบัติงานเสร็จเรียบร้อยแล้วควรทำความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติงาน เครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ พร้อมตรวจเช็คให้เรียบร้อย ก่อนเก็บเครื่องมือ

5) งานเก็บรายละเอียดขั้น 1

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมชิ้นงานให้พร้อม รวมถึงอุปกรณ์ และเครื่องมือต่างๆ ที่ต้องใช้ในการปรับปรุง แก้ไข หรือซ่อมแซมชิ้นงาน

ขั้นตอนที่ 2 สวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่เหมาะสมกับงานเช่น แว่นตานิรภัย หน้ากาก ถุงมือป้องกันการบาด รองเท้านิรภัย เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับดวงตา ระบบการหายใจ มือ และเท้าก่อนที่จะลงมือปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ 3 ปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวัง ในขั้นตอนนี้ต้องใช้ความละเอียดมาก ต้องเพ่งมองชิ้นงานเพื่อค้นหาจุดที่เป็นตำหนิ อาจเกิดปัญหาเรื่องสายตา จึงต้องกำหนดเวลาหยุดพัก แล้วส่งต่อยัง งานเก็บรายละเอียด 2

6) งานเก็บรายละเอียดขั้น 2 เป็นการตรวจสอบขั้นสุดท้ายก่อนงานขัด จึงมักจะใช้เวลาเพียงนิด ต้องทำด้วยความรวดเร็ว จึงอาจจะเกิดการบาดเจ็บ ที่ต้องมีการจับพลิกด้วยความรวดเร็ว เกิดการบาดเจ็บที่ข้อมือ นิ้ว มือได้ จึงต้องเพิ่มความระมัดระวัง

7) งานขัด

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมชิ้นงานให้พร้อม รวมถึงอุปกรณ์ และเครื่องมือต่างๆ เช่น เครื่องขัด กระดาษทราย ตะไบ คีม และกาว เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 2 สวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่เหมาะสมกับงานเช่น แว่นตานิรภัย หน้ากาก ถุงมือป้องกันการบาดเจ็บ รองเท้านิรภัย เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับดวงตา ระบบการหายใจ มือ และเท้าก่อนที่จะลงมือปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ 3 กรณีต้องใช้เครื่องมือไฟฟ้า ต้องเสียบปลั๊กให้แน่นและต้องต่อสายดิน การปฏิบัติงานต้องมีสติ จับชิ้นงานในท่าที่ถนัดและแน่นพอที่จะไม่หลุดมือ หากเริ่มรู้สึกเมื่อยล้าควรหยุดพักก่อนแล้วค่อยลงมือปฏิบัติงานต่อไม่ควรฝืนปฏิบัติงานต่อเพราะอาจทำให้เกิดอันตรายได้

ขั้นตอนที่ 4 ปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบ ต้องหมั่นสังเกตอยู่ตลอดเวลา ถึงความผิดปกติของเครื่องมือ อุปกรณ์ หากผิดปกติต้องหยุดเครื่องทันที แล้วทำการตรวจสอบและแก้ไข

ขั้นตอนที่ 5 ขณะกำลังปฏิบัติงานหากมีอาการปวดเมื่อย หรือล้าก็ให้เปลี่ยนอริยาบถ หรือหยุดพักก่อนเมื่อผ่อนคลายถึงกลับมาทำงานใหม่ เพราะหาฝืนทำต่ออาจจะเกิดอันตรายจากเครื่องมือไฟฟ้าได้

ขั้นตอนที่ 6 หลังจากปฏิบัติงานเสร็จเรียบร้อยแล้วควรทำความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติงาน เครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ พร้อมตรวจเช็คให้เรียบร้อย ก่อนเก็บเครื่องมือ

8) งานเคลือบ/งานสี

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมพื้นที่ ควรเป็นพื้นที่โล่งให้อากาศถ่ายเทได้สะดวก และเตรียมชิ้นงาน รวมถึงสีสำหรับเคลือบ ที่ต้องใช้ให้พร้อม

ขั้นตอนที่ 2 สวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่เหมาะสมกับงานเช่น แว่นตานิรภัย หน้ากาก ถุงมือป้องกันการบาดเจ็บ รองเท้านิรภัย เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับดวงตา ระบบการหายใจ มือ และเท้าก่อนที่จะลงมือปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ 4 ปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบ ไม่สัมผัส และไม่สูดดม กับน้ำยาเคลือบ เพื่อการรับรู้กลิ่น เพราะจะทำให้สารเคมีเข้าสู่ร่างกายได้ง่าย

ขั้นตอนที่ 5 หลังจากปฏิบัติงานเสร็จเรียบร้อยแล้วควรทำความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติงาน เครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ แล้วทิ้งภาชนะที่เปื้อนสารเคมีแยกจากขยะทั่วไป

4.5.2 มาตรฐานการปฏิบัติงานที่ปลอดภัย (SSOP) หัตถกรรมเรือจำลอง

1) งานเตรียมวัสดุ

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมพื้นที่ควรใช้พื้นที่มีเป็นสัดส่วน เพื่อป้องกันการฟุ้งกระจายของเศษวัสดุสู่บุคคลอื่นๆ ในพื้นที่ทำงานอื่นๆ และเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือต่างๆ และตรวจเช็คให้พร้อมใช้

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจเช็คสภาพของสายไฟสำหรับต่อกับเครื่องมือไฟฟ้าต่างๆ ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานก่อนลงมือปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ 3 สวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่เหมาะสมกับงานเช่น แว่นตานิรภัย หน้ากาก ถุงมือป้องกันการบาดเจ็บ รองเท้านิรภัย เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับดวงตา ระบบการหายใจ มือ และเท้าก่อนที่จะลงมือปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ 4 กรณีต้องใช้เครื่องมือไฟฟ้า ต้องเสียบปลั๊กให้แน่นและต้องต่อสายดิน การปฏิบัติงานต้องมีสติ จับชิ้นงานในที่ที่ถนัดและแน่นพอที่จะไม่หลุดมือ หากเริ่มรู้สึกเมื่อยล้าควรหยุดพักก่อนแล้วค่อยลงมือปฏิบัติงานต่อไม่ควรฝืนปฏิบัติงานต่อเพราะอาจทำให้เกิดอันตรายได้

ขั้นตอนที่ 5 ขณะกำลังปฏิบัติงานต้องหมั่นสังเกตอยู่ตลอดเวลา ถึงความผิดปกติของเครื่องมือ อุปกรณ์ หากผิดสังเกตต้องหยุดเครื่องทันที แล้วทำการตรวจสอบและแก้ไข

ขั้นตอนที่ 6 หลังจากปฏิบัติงานเสร็จเรียบร้อยแล้วควรทำความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติงาน เครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ พร้อมตรวจเช็คให้เรียบร้อย ก่อนเก็บเครื่องมือ

2) งานออกแบบ

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมโต๊ะงานให้พร้อม ปรับระดับให้พอดีกับตัวทั้งมุมโต๊ะและเก้าอี้ แล้วเตรียมอุปกรณ์เครื่องเขียน

ขั้นตอนที่ 2 ปรับระยะของคอมพิวเตอร์ให้เหมาะสมกับตำแหน่งที่สายตาสัมผัสวัตถุ ให้มีความสว่างมากพอที่สายตามองแล้วไม่ต้องเพ่งมองถึงจะมองเห็นภาพได้อย่างสมบูรณ์ก่อนลงมือปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ 3 เมื่อปฏิบัติงานไปได้ประมาณ 1-2 ชั่วโมง ให้ละสายตาจากมองระยะใกล้ให้เปลี่ยนเป็นมองในระยะไกลๆ หรือวัตถุที่เย็นตา สายตา ประมาณ 5-10 นาที หรือหากมีอาการปวดเมื่อย หรือล้าก็ให้เปลี่ยนท่านั่ง หรือหยุดพักก่อนเมื่อผ่อนคลายถึงกลับมาทำงานใหม่

ขั้นตอนที่ 4 เมื่อปฏิบัติงานเสร็จแล้ว ให้จัดเก็บโต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์เครื่องเขียนต่างๆ ตลอดจนปิด-เก็บคอมพิวเตอร์ให้เรียบร้อย

3) งานตัดตามแบบ

ขั้นตอนที่ 1 ควรใช้เตียงงานเตรียมวัสดุ เพราะใช้เครื่องมือด้วยกัน และเพื่อป้องกันการฟุ้งกระจายของเศษวัสดุสู่บุคคลอื่นๆ ในพื้นที่ทำงานอื่นๆ และเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือต่างๆ และตรวจเช็คให้พร้อมใช้

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจเช็คสภาพของสายไฟสำหรับต่อกับเครื่องมือไฟฟ้าต่างๆ ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานก่อนลงมือปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ 3 สวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่เหมาะสมกับงานเช่น แว่นตานิรภัย หน้ากาก ถุงมือป้องกันการบาดเจ็บ รองเท้านิรภัย เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับดวงตา ระบบการหายใจ มือ และเท้าก่อนที่จะลงมือปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ 4 กรณีต้องใช้เครื่องมือไฟฟ้า ต้องเสียบปลั๊กให้แน่นและต้องต่อสายดิน การปฏิบัติงานต้องมีสติ จับชิ้นงานในที่ที่ถนัดและแน่นพอที่จะไม่หลุดมือ หากเริ่มรู้สึกเมื่อยล้าควรหยุดพักก่อนแล้วค่อยลงมือปฏิบัติงานต่อไม่ควรฝืนปฏิบัติงานต่อเพราะอาจทำให้เกิดอันตรายได้

ขั้นตอนที่ 5 ขณะกำลังปฏิบัติงานต้องหมั่นสังเกตอยู่ตลอดเวลา ถึงความผิดปกติของเครื่องมือ อุปกรณ์ หากผิดสังเกตต้องหยุดเครื่องทันที แล้วทำการตรวจสอบและแก้ไข

ขั้นตอนที่ 6 ขณะกำลังปฏิบัติงานหากมีอาการปวดเมื่อย หรือล้าก็ให้เปลี่ยนอริยาบถ หรือหยุดพักก่อนเมื่อผ่อนคลายถึงกลับมาทำงานใหม่ เพราะหาฝืนทำต่ออาจจะเกิดอันตรายจากเครื่องมือไฟฟ้าได้

ขั้นตอนที่ 7 หลังจากปฏิบัติงานเสร็จเรียบร้อยแล้วควรทำความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติงาน เครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ พร้อมตรวจเช็คให้เรียบร้อย ก่อนเก็บเครื่องมือ

4) งานประกอบ

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมโต๊ะงานที่ความสูงเหมาะสมกับผู้ปฏิบัติงาน เปิดไฟให้แสงสว่างเพียงพอต่อการมองเห็นอย่างสมบูรณ์ เตรียมส่วนประกอบของเรือให้พร้อม รวมถึงอุปกรณ์ และเครื่องมือต่างๆ ที่ต้องใช้

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจเช็คสภาพของสายไฟสำหรับต่อกับเครื่องมือไฟฟ้าต่างๆ ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานก่อนลงมือปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ 3 สวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่เหมาะสมกับงานเช่น แว่นตานิรภัย หน้ากาก ถุงมือป้องกันการบาดเจ็บ รองเท้านิรภัย เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับดวงตา ระบบการหายใจ มือ และเท้าก่อนที่จะลงมือปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ 4 กรณีต้องใช้เครื่องมือไฟฟ้า ต้องเสียบปลั๊กให้แน่นและต้องต่อสายดิน การปฏิบัติงานต้องมีสติ จับชิ้นงานในที่ถนัดและแน่นพอที่จะไม่หลุดมือ หากเริ่มรู้สึกเมื่อยล้าควรหยุดพักก่อนแล้วค่อยลงมือปฏิบัติงานต่อไม่ควรฝืนปฏิบัติงานต่อเพราะอาจทำให้เกิดอันตรายได้

ขั้นตอนที่ 5 ปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบ ต้องหมั่นสังเกตอยู่ตลอดเวลา ถึงความผิดปกติของเครื่องมือ อุปกรณ์ หากผิดสังเกตต้องหยุดเครื่องทันที แล้วทำการตรวจสอบและแก้ไข

ขั้นตอนที่ 6 ขณะกำลังปฏิบัติงานหากมีอาการปวดเมื่อย เนื่องจากในขั้นตอนนี้เป็นการทำงานที่ละเอียด จึงมักจะใช้เวลานาน จึงต้องเพิ่มความระมัดระวัง หรือล้าก็ให้เปลี่ยนอริยาบถ หรือหยุดพักก่อนเมื่อผ่อนคลายถึงกลับมาทำงานใหม่ เพราะหาฝืนทำต่ออาจจะเกิดอันตรายจากเครื่องมือไฟฟ้าได้

ขั้นตอนที่ 7 หลังจากปฏิบัติงานเสร็จเรียบร้อยแล้วควรทำความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติงาน เครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ พร้อมตรวจเช็คให้เรียบร้อย ก่อนเก็บเครื่องมือ

5) งานขัด

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมชิ้นงานให้พร้อม รวมถึงอุปกรณ์ และเครื่องมือต่างๆ เช่น เครื่องขัดกระดาษทราย ตะไบ คีม และกาว เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 2 สวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่เหมาะสมกับงานเช่น แว่นตานิรภัย หน้ากาก ถุงมือป้องกันการบาดเจ็บ รองเท้านิรภัย เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับดวงตา ระบบการหายใจ มือ และเท้าก่อนที่จะลงมือปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ 3 กรณีต้องใช้เครื่องมือไฟฟ้า ต้องเสียบปลั๊กให้แน่นและต้องต่อสายดิน การปฏิบัติงานต้องมีสติ จับชิ้นงานในท่าที่ถนัดและแน่นพอที่จะไม่หลุดมือ หากเริ่มรู้สึกเมื่อยล้าควรหยุดพัก ก่อนแล้วค่อยลงมือปฏิบัติงานต่อไม่ควรฝืนปฏิบัติงานต่อเพราะอาจทำให้เกิดอันตรายได้

ขั้นตอนที่ 4 ปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบ ต้องหมั่นสังเกตอยู่ตลอดเวลา ถึงความผิดปกติของเครื่องมือ อุปกรณ์ หากผิดปกติต้องหยุดเครื่องทันที แล้วทำการตรวจสอบและแก้ไข

ขั้นตอนที่ 5 ขณะกำลังปฏิบัติงานหากมีอาการปวดเมื่อย หรือล้าก็ให้เปลี่ยนอริยาบถ หรือหยุดพักก่อนเมื่อผ่อนคลายถึงกลับมาทำงานใหม่ เพราะหาฝืนทำต่ออาจจะเกิดอันตรายจากเครื่องมือไฟฟ้าได้

ขั้นตอนที่ 6 หลังจากปฏิบัติงานเสร็จเรียบร้อยแล้วควรทำความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติงาน เครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ พร้อมตรวจเช็คให้เรียบร้อย ก่อนเก็บเครื่องมือ

6) งานเคลือบเงา

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมพื้นที่ ควรเป็นพื้นที่โล่งให้อากาศถ่ายเทได้สะดวก และเตรียมชิ้นงาน รวมถึงสีสำหรับเคลือบ ที่ต้องใช้ให้พร้อม

ขั้นตอนที่ 2 สวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่เหมาะสมกับงานเช่น แว่นตานิรภัย หน้ากาก ถุงมือป้องกันการบาดเจ็บ รองเท้านิรภัย เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับดวงตา ระบบการหายใจ มือ และเท้าก่อนที่จะลงมือปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ 4 ปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบ ไม่สัมผัส และไม่สูดดม กับน้ำยาเคลือบ เพื่อการรับรู้กลิ่น เพราะจะทำให้สารเคมีเข้าสู่ร่างกายได้ง่าย

ขั้นตอนที่ 5 หลังจากปฏิบัติงานเสร็จเรียบร้อยแล้วควรทำความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติงาน เครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ แล้วทิ้งภาชนะที่เปื้อนสารเคมีแยกจากขยะทั่วไป

4.6 การประเมินสถานการณ์การเรียนรู้ ในการแก้ปัญหาทางด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยจากงานหัตถกรรม

4.6.1 การปรับปรุงสภาพการทำงาน จากการติดตามผลการเปลี่ยนแปลง พบว่าผู้ประกอบการอาชีพหัตถกรรมบ้านทรงไทยจำลอง และหัตถกรรมเรือจำลอง ได้มีการจัดสภาพการทำงานให้ดีขึ้น ทั้งด้านพื้นที่จัดเตรียมวัสดุนั้น ได้มีการแบ่งบริเวณ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อผู้ประกอบการอาชีพคนอื่นๆ มีการอบรมให้ความรู้ แก่ลูกจ้าง ให้การสนับสนุน ในเรื่องอุปกรณ์ป้องกันอันตราย เช่น แว่นนิรภัย หน้ากากป้องกันฝุ่นละออง ถุงมือ รองเท้านิรภัย มีการปรับปรุงโต๊ะงานให้เหมาะสมกับงานที่ทำ และเหมาะสมกับสรีระของผู้ที่ทำงานในหน้าที่นั้นๆ มีการระบายอากาศเพิ่มเติมในส่วนของงานเคลือบ งานสี

นอกจากนั้น ได้มีการให้ความรู้ แก่ลูกจ้างในการปรับท่าทางการทำงานให้เหมาะสม เพื่อลดอันตรายจากการบาดเจ็บของกล้ามเนื้อ ลดอาการเจ็บป่วยจากอาการปวดเมื่อยตามร่างกาย

4.6.2 การติดตามการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในการทำงาน หลังจากการให้ความรู้ในกิจกรรมกลุ่มอยู่ในระดับดีกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ดังนี้

4.6.2.1 ระดับแสงสว่างในการทำงาน พบว่า ไม่มีปัญหาเรื่องแสงสว่างทั้งสองอาชีพ หัตถกรรม กำหนดมาตรฐานแสงสว่างของงานหัตถกรรมบ้านทรงไทยจำลอง และหัตถกรรมเรือจำลอง กำหนดไว้ที่ 300 ลักซ์ งานหัตถกรรมบ้านทรงไทยจำลองตรวจวัดได้ 320-410 ลักซ์ หัตถกรรมเรือจำลองตรวจวัดได้ 351-415 ลักซ์ (ตารางที่ 4.18)

4.6.2.2 ระดับเสียงในการทำงาน พบว่า ปัญหาเรื่องเสียงที่ไม่เหมาะสมของอาชีพ หัตถกรรมบ้านทรงไทยจำลอง และหัตถกรรมเรือจำลอง นั้น ไม่สามารถแก้ไขให้ลดลงได้เนื่องจากเสียงดังกล่าวเกิดจากเครื่องมือไฟฟ้า ที่สัมผัสกับผิวของวัสดุ จึงแก้ไขที่ตัวบุคคลแทนโดยการสวมปลั๊กอุดหูซึ่งสามารถลดระดับความดังของเสียงลงได้ ประมาณ 10-15 เดซิเบลเอ

ตารางที่ 4.18 แสดงผลการตรวจวัดแสงสว่างที่ใช้ในการทำงานของผู้ประกอบอาชีพหัตถกรรม

พื้นที่ตรวจวัดขณะปฏิบัติงาน	ค่าการตรวจวัด (ลักซ์)		มาตรฐาน (ลักซ์)
	หัตถกรรมบ้านทรงไทยจำลอง	หัตถกรรมเรือจำลอง	
งานเตรียมวัสดุ	310 ลักซ์	355 ลักซ์	300 ลักซ์
งานออกแบบ	410 ลักซ์	401 ลักซ์	300 ลักซ์
งานตัดตามแบบ	320 ลักซ์	407 ลักซ์	300 ลักซ์
งานประกอบ	375 ลักซ์	351 ลักซ์	300 ลักซ์
งานเก็บรายละเอียดชั้น 1	384 ลักซ์	-	300 ลักซ์
งานเก็บรายละเอียดชั้น 2	318 ลักซ์	-	300 ลักซ์
งานขัด	406 ลักซ์	394 ลักซ์	300 ลักซ์
งานเคลือบ/งานสี	380 ลักซ์	415 ลักซ์	300 ลักซ์

หมายเหตุ อ้างอิงมาตรฐานค่าการตรวจแสงจากมาตรฐานความปลอดภัยในการทำงานของแสงสว่าง ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เกี่ยวกับภาวะแวดล้อม หมวด 2 (แสงสว่าง)